

באמצע השבוע, בודאי אפשרית מיוחדת לנצלם [אשר גם בזה הנקודה האמורה, שאין מחוייבים לעשות דוקא גדולות ונפלאות, וטוב יותר פעולה ע"ד הבינונית, אבל שתשמש הכנה לפעולות הבאות, וק"ל].

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש,

מ. שניאורסאהן

פשוט שבכהני"ל אין הכוונה להחליש ח"ו מרץ עבודה וכיו"ב, כ"א לשלול בהחלט נמיכת רוח הני"ל. מובן ג"כ שההחלטה איזו עבודות כבר הגיעה זמן ואיזו שייכות לעתיד הקרוב – צריכים להחליט על אתר, וההחלטה תלויה בהתנאים שעל אתר, האפשרות שישן וכו'. והשי"ת יצליחם להחליט בזה כדבעי.

ו'תשי"ד

ב"ה, ח' אדר א', תשי"ט
ברוקלין.

לכבוד מר ד. בן גוריון שי
ראש הממשלה

שלום וברכה!

במענה על מכתב כ' בשאלה לחוות דעתי בנוגע לרישום ילדי נשואי תערובת כשהאב יהודי והאם לא יהודי ולא נתייירה קודם לידת הולד. והמכוון – לפי נוסח ההחלטה במכתב הני"ל – להגדיר הוראות שיתאימו למסורת המקובלת בכל חוגי היהדות, האדוקים והחופשיים לכל זרמיהם, ולתנאים המיוחדים של ישראל כמדינה רבונית שמובטח בה חופש מצפון ודת וכמרכז לקיבוץ גלויות:

דעתי ברורה בהחלט, בהתאם לתורה ולמסורת המקובלת מדורי דורות, כי בענינים כאלה אין כל תוקף להצהרה בדיבור על הרצון להרשם בתור יהודי, ואין בכח הצהרה זו לשנות את המציאות.

ו'תשי"ד

אגרת זו ושלאחריה נדפסו בלק"ש ח"א ע' 267 ואילך.
בנוגע לרישום: ראה גם לעיל אגרת ו'תרכ"ד. לקמן ו'תשל"ג. ו'תשס"ה. רחצו.

על פי התורה והמסורת של דורי דורות הקיימת וחי' עד היום הזה — יהודי, או — בסגנון שונה אבל בתוכן שווה — שייך לעם בני ישראל, הוא זה **ורק זה** שנולד מאם יהודי או גר שנתגייר באופן גירות מדויק, אשר פרטי סדר גירות זה מבוארים בספרי פסקי דינים של עמנו בית ישראל מדור לדור ועד להשולחן ערוך.

האמור במלוא תקפו לא רק בנוגע לילדים שהוריהם או מי שהוא אחר מצהיר על רצונו לרשום אותם בתור יהודי, אלא גם בנוגע לכל מי שיבוא להצהיר על עצמו שרוצה לשנות מעמדו ומצבו כדי להכנס לכלל ישראל, שאין בהצהרה כזו ולא כלום אלא אם כן יקיים בפועל, או שכבר קיים בפועל, סדר הגירות מתאים להמסורה וכמפורט בספר השולחן ערוך, כ"ל.

בכבוד ובברכה.

אינני מצוין המקורות וכו' — כי בענין הגירות הלכות פסוקות, ברורות ומפורטות ברמב"ם, טור, שולחן ערוך, ועוד.

הערה:

כל הבא להלן מובא רק כהוספה בשולי המכתב — בכוונה להדגיש, שאם אפילו לא יתקבלו הדברים דלקמן, בחלקם או אפילו בכולם, אין זה ממעט כלל וכלל בהחלטיות חוות דעתי האמורה לעיל, ולא באו ההערות דלחלף אלא בתור תגובה על ההסברה ותיאור המצב וכו' המובאים במכתב כ'.

א. שאלת הרישום, באיזה תואר שיבחרו, אינו ענין המוגבל לארץ ישראל בלבד, כי מובן מאליו, וכמבואר גם במכתב כ', שאין ביכולתו של מישהו להקים מחיצה בין יהודי ארץ ישראל ליהודי חוץ לארץ, ואדרבה, כל אחינו בני ישראל באשר הם שם מהווים עם אחד, מיום היוותם לעם, למרות פיזורם בכל קצוי תבל. מכאן, שפתרון השאלה צריך להיות כזה שראוי להתקבל על כל בני ישראל בכל מקום שהם, שיחיי מסוגל לקרב לאחד ולהדק את הקשרים ביניהם, ומכל שכן שלא ישמש סיבה, אפילו סיבה רחוקה, לריחוק או לפירוד. שלכן, אפילו אם תמצא לומר שבארץ ישראל קיימים תנאים הדורשים עיון מיוחד בשאלה האמורה, אין תנאים אלו מצמצמים הבעי' בשטח ארץ ישראל, אלא, כאמור, ענין משותף הוא לכל עם בני ישראל, בכל מקום שהם.

ב. החשתייכות לעם ישראל — מעולם לא נתקבלה באומתנו כענין

פורמאלי, חיצוני. מאז ומקדם ועד היום הזה היו פירושה ותחומה – מציאות כל האדם היהודי וחוויו פנימית ועמוקה הקשורה בנימי נשמתו ולבו. מבחינה זו, כל תנועה המקילה וגורעת מהנהוג ומקובל בשטח זה, הרי היא גורעת ומזלזלת ברגש ההשתייכות לעם ישראל, ואי אפשר שלא תגרום חירוס ביחס הרציני והעמוק לקישור הפנימי שבין היהודי לעמו.

ג. הקלת המעבר והצירוף לעם ישראל, בפרט במצב המיוחד של ארץ ישראל המוקפת ארצות ועממין שאינם אוהדים לה, ובחלק גדול מהם – הרבה גרוע מזה, עלולה להעמיד בסכנה במידה חשובה את העניינים הבטחוניים של ארץ ישראל.

ד. המורס מנקודות הנ"ל, שאם אפילו ייעשה ניסיון להשתמש מפתרונה הנכון של הבעי' על ידי פשרה, כגון חילוף המלה "יהודי" בתואר חילוני בהחלט, אין זה מוצא, כי ההיזק בעינו יעמוד הן בהנוגע להידוק הקשרים שבין כל אחינו בני ישראל באשר הם שם, והן מנקודת החיסון והבטחון, כנ"ל.

ה. מובן, וגם פשוט, שאין להקשות מזה שהיו מקרים אשר גר שנתגייר כדת וכדין אף על פי כן הי' גורם מזיק לעם ישראל; ולאידך, אפשר שזה שרק מצהיר על השתייכותו לעם ישראל יהי' גורם מועיל ביותר לעם ישראל, כמו שאין סתירה לדרישת סדר הגירות – מהעובדא דינשם חסידי אומות העולם, אף שכשם כן הם – מאומות העולם.

ו. בהסברת גדרי השאלה נזכר גם כן ענין הפלי'. אבל הפלי' שייכת בנתינת או שלילת זכויות או עונשים, ולא ברישום מציאות קיימת.

ואסיים בתקוה ובצפי' אשר תהי' ארץ ישראל בכל פרטי', בהוה ובעתיד, ענין אשר יקרב ויאחד את בני ישראל בכל קצוי תבל, האדוקים והחופשיים לכל זרמיהם, על ידי שתלך ותתאים בכל עניני' יותר ויותר לשמה כן היא, השם שנקראת בו בפי כל עמי תבל – ארץ הקודש.